

Makedonski zbor

Zveza MKD Republike Slovenije:

- MKD Makedonija, Ljubljana
- MKD Sv. Ciril in Metod, Kranj
- MKD Ilinden, Jesenice
- MKD Biljana, Maribor
- MKD Vatroslav Oblak, Celje
- MKD Ohridski biseri, Nova Gorica
- MKD Kočo Racin, Obala - Koper

V tej številki:

Вовед	2
Predstavitve Zveze makedonskih kulturnih društev v Republiki Sloveniji	3
Дваесет години дополнителна настава по македонски јазик во Словенија	5
MKD Makedonija Ljubljana	8
Активности на МКД Св. Кирил и Методиј Крањ	10
МКД Илinden Јесенице	15
МКД Ohridski biseri Nova Gorica	18
МКД „Кочо Рацин“ Обала – Копер	20
Активности на МКД Ватрослав Облак Целје	21
Македонскиот јазик меѓу балканските јазици	22

Вовед

Почитувани,
организираното дружење на Македонците во Република Словенија почнува после катастрофалниот скопски земјотрес во 1963 година. Тоа е период кога голем број на студенти од Универзитетот во Скопје се презапиша на Универзитетот во Љубљана. Тоа беше додатен поттик во 1965 година да се формира Клубот на студентите од Македонија.

Отсекогаш постоела флукуација на студенти и работна сила помеѓу државите. Во деведесеттите години, по распаѓањето на Југославија, поради слабата економска положба во Македонија и недостатокот на работна сила во Словенија, голем број на македонски државјани ја побара својата егзистенција и можност за вработување во Словенија.

Според статистичките податоци за 1992 година, во Република Словенија живееле повеќе од 4.500 Македонци со словенечко државјанство и повеќе илјади

македонски државјани со привремен престој во Словенија. Во 1992 година се формираа и првите македонски културни друштва: првото МКД Македонија Љубљана, потоа МКД Св. Кирил и Методиј Крањ, МКД Билјана Марибор, МКД Илинден Јесенице, МКД Ватрослав Облак Целје, МКД Кочо Рацин Копер, МКД Охридски бисери Нова Горица. Истата година културните друштва се соединија во СОЈУЗ на македонски културни друштва во Словенија, кој е нивни координатор и организатор.

Културните друштва од Љубљана, Крањ и Јесенице, еден извесен период успеваа да издаваат и свои весници, преку кои ги известуваа своите членови и пошироката јавност за своите активности на полето на презентација на македонската култура, фолклорот и песната, уметноста, спортот и други активности. Меѓутоа поради финансиски, технички или уреднички потешкотии, после извесно време истите престанаа да се печатат.

Во 2017 година Претседателството на Сојузот на МКД реши да пријави проект Инфо центар, со издавање на списание-весник „Македонски збор“, во кој ќе се бележат сите активности на културните друштва и училиштето по македонски јазик. На овој начин ќе се рационализира издавањето на весникот, коешто делумно ќе го финансира и ЈСКД РС, преку споменатиот проект на Сојузот на МКД за 2017 година. Преостанатите средства се од спонзори, донатори и други приходи.

Почитувани читатели на весникот Македонски збор, членови на МКД и сите вие кои имате желба да ни помогнете за побогата и разнолика содржина, сторете го тоа со своите прилози за весникот, а за подобри и поквалитетни изданија упатете ни пофалби, конструктивни критики и предлози.

Во името на Сојузот на МКД и во свое лично име искрено ви благодарам и ви пожелувам среќна нова 2018 година.

*Благоја Настески,
претседател на Сојузот на МКД во Словенија*

Založnik:

ZVEZA MAKEDONSKIH KULTURNIH DRUŠTEV SLOVENIJE
Masarykova cesta 24
1000 Ljubljana

Odgovorni urednik:

Igor Zahariev

Fotografija:

Irena Jeras Dimovska, Lojze Kalinšek, Igor Zahariev
Mare Srebranova, Magde Nikoloska, Igor Bizimoski, Mateja Pelikan, Pavšič Zavadlav, Ana Mitkova Bevc
Julija Vardjan, Goce Trajkovski
Osebni arhivi članov članic ZVEZE MAKEDONSKIH KULTURNIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Oblikovanje in tehnična obdelava:

Igor Zahariev

Tisk:

Kara d.o.o.
Časopis izhaja 1-krat letno v nakladi 300 izvodov
Izdajo časopisa je sofinanciral JSKD Republike Slovenije
E-publikacija je dostopna na:
<http://www.zveza-mkd.si/casopis/MakedonskiZbor1.pdf>
ISSN 2591-1503

Predstavitev Zveze makedonskih kulturnih društev v Republiki Sloveniji

Makedonska skupnost v Sloveniji ima dolgo zgodovino. Zapisi o davnih povezavah med Slovenci in Makedonci obstajajo še iz časov Sv. Cirila in Metoda in pozneje, ko sta Sv. Kliment in Sv. Naum Ohridski na poti v Rim pol leta prebivala med Slovenci v Panoniji in Karantaniji. Janez V. Valvasor v 17. stoletju omenja Makedonce in Makedonijo, in sicer v povezavi z antičnimi Makedonci. Vatroslav Oblak iz Celja je pomembno prispeval pri opredelitvi makedonskega jezika. Marko Pohlin v »Kranjski slovnici« piše, da sta jezika na Kranjskem in v Makedoniji enaka. Miroslav Humbar je v času Razlovske vstaje (1877/78) postal načelnik glavnega štaba pri Nikoli Berovskemu. V Ljubljani so pred Ilindensko vstajo ustanovili »Makedonski komite« za pomoč Makedoncem. V prvi polovici 20. stoletja so Makedonci živeli v Sloveniji, prav tako tudi Slovenci v Makedoniji. V letu 1939 se je v Makedonijo preselilo okrog 45.000 Slovencev. V NOB-u so v sklopu makedonskih partizanskih enot ustanovili tudi slovensko četo. V letu 1945 sta se dve makedonski diviziji udeležili bojev v Sloveniji.

Samoorganizacija makedonske skupnosti po osamosvojitvi Slovenije se je začela v letu 1991. Makedonsko kulturno društvo Makedonija so ustanovili v začetku leta 1992. To je bilo prvo kulturno društvo, ki so ga ustanovili pripadniki narodov iz nekdanje Jugoslavije v samostojni Republiki Sloveniji. Kmalu so zato sledile ustanovne skupščine

MKD Sv. Cirila in Metoda v Kranju, MKD Biljane v Mariboru, MKD Vatroslava Oblaka v Celju, MKD Ilinden na Jesenicah, pozneje v Izoli in Kopru, Novi Gorici in drugih mestih.

Vsa ta društva tudi danes, bodisi s svojim samostojnim delovanjem bodisi z delom v Skupnosti makedonskih kulturnih društev v Sloveniji, izvajajo številne aktivnosti, s katerimi uresničujejo plemenito misel – ohranjanje kulturne in nacionalne identitete Makedoncev v Sloveniji. Stalne prireditve, pri katerih sodelujejo sekcije, delajo v okviru posameznih društev. Slikarske razstave, predavanja, izdajateljska dejavnost, glasbeno udejstvovanje itn. so samo del tega, kar se dogaja v okviru aktivnosti društev. Že na samem začetku je vsako kulturno društvo izbralo enega od pomembnih makedonskih praznikov, na katerega bo organiziralo srečanje vseh makedonskih kulturnih društev. Taka srečanja potekajo ob naslednjih praznikih:

- MKD Makedonija, Ljubljana – 11. oktober (dan vstaje)
- MKD Sv. Ciril in Metod, Kranj – 24. maj (dnevi Sv. Cirila in Metoda)
- MKD Kočo Racin, Koper – velika noč
- MKD Vatroslav Oblak, Celje – 6. maj Đurđovden (jurjevanje)
- MKD Ilinden, Jesenice – 2. avgust (Ilinden)
- MKD Biljana, Maribor – 8. september (dan osamosvojitve Makedonije)

V Ljubljani so pred Ilindensko vstajo ustanovili »Makedonski komite« za pomoč Makedoncem. V letu 1939 se je v Makedonijo preselilo okrog 45.000 Slovencev. V NOB-u so v sklopu makedonskih partizanskih enot ustanovili tudi slovensko četo. V letu 1945 sta se dve makedonski diviziji udeležili bojev v Sloveniji.

MKD Makedonija so ustanovili v začetku leta 1992. To je bilo prvo kulturno društvo, ki so ga ustanovili pripadniki narodov iz nekdanje Jugoslavije v samostojni Republiki Sloveniji.

Že na samem začetku je vsako kulturno društvo izbralo enega od pomembnih makedonskih praznikov, na katerega bo organiziralo srečanje vseh makedonskih kulturnih društev.

Taka srečanja potekajo ob naslednjih praznikih:

- **MKD Makedonija, Ljubljana** – 11. oktober (dan vstaje)
- **MKD Sv. Ciril in Metod, Kranj** – 24. maj (dnevi Sv. Cirila in Metoda)
- **MKD Kočo Racin, Koper** – velika noč
- **MKD Vatroslav Oblak, Celje** – 6. maj
Đurđovden (jurjevanje)
- **MKD Ilinden, Jesenice** – 2. avgust (Ilinden)
- **MKD Biljana, Maribor** – 8. september (dan osamosvojitve Makedonije)

Srečanja omogočajo druženje članov in njihovih prijateljev in so vir lepih doživetij udeležencev. Srečanja so priložnost za nastope folklornih in glasbenih skupin, enodnevne likovne kolonije, zborovske nastope, likovne in kiparske razstave, športna srečanja ipd. Vse to pa spremlja še tradicionalna makedonska hrana in pijača. Poleg omenjenih družabnih srečanj so makedonska kulturna društva aktivna na številnih področjih, kot so: glasbeno-instrumentalna, zborovska dejavnost, likovno-razstavna, literarna, plesna, folklorna, športna, fotografska, galerijska, izdajateljska – interna glasila, informacijska – spletne strani društev in številne druge, ki so obsežno dokumentirane v glasilih: VESNIK – MKD Makedonija, DETELINA – MKD Ilinden, NAŠE SONCE – MKD Sv. Ciril in Metod in spletnih straneh društev. Pričajoča prva izdaja skupnega glasila članic Zveze MKD v Republiki Sloveniji pod imenom »Makedonski zbor« je prvi resen poskus na tem področju in se navezuje na realizacijo projekta INFO CENTER ZVEZE MKD v RS, ki ga sofinancira JSKD RS v letu 2017.

Povezovanje z drugimi sorodnimi društvi v Republiki Sloveniji

Danes v Sloveniji deluje preko 100 društev in med njimi je tudi trinajst takih, ki programsko podpirajo ohranitev makedonske kulturne dediščine v Sloveniji. O organiziranosti in delovanju teh društev so objavljali strokovne in druge poljudne publikacije. Tudi sama društva in Zveze društev izdajajo lastne revije in publikacije. Leta 2003 so se društva prek nacionalnih Zvez kulturnih društev povezala

v t.i. Koordinacijo EXYUMAK in pozneje tudi na podlagi Zakona o društvih v Zvezo zvez KD Slovenije, da bi lažje uveljavili svoje programe v razmerju do države in njenih institucij. Sporazum o ustanovitvi Koordinacije 17. septembra 2003 so podpisale Zveze kulturnih društev: Albancev, Bošnjakov, Hrvatov, Makedoncev, Srbov in pozneje Črnogorcev. V 2. členu ima zapisan namen:

- utrjuje prijateljske stike med zvezami,
  - s predstavniki zakonodajne in izvršne oblasti Republike Slovenije skuša na ustrezen način reševati položaj narodnih manjšin, zlasti da sproži in izpelje postopek za spremembo Ustave Republike Slovenije, tako da se Albancem, Bošnjakom, Hrvatom, Makedoncem in Srbom, državljanom Republike Slovenije, ki živijo v Republiki Sloveniji, prizna položaj narodnih manjšin,
  - s predstavniki izvršne oblasti Republike Slovenije skuša zagotoviti ustrezne pogoje manjšinam na področju izobraževanja kulturne identitete in možnosti učenja materinega jezika v šolah,
  - zastopa zveze po drugih vprašanjih, za katera bo pridobila pooblastila o zastopanju. Priznanje statusa vsem naštetim narodnostnim skupnostim je ključnega pomena pri uresničevanju kolektivnih pravic omenjenih narodnih skupnosti na področjih ohranjanja jezika in kulturne identitete v slovenski javnosti.
- Pogovori s predstavniki oblasti v prvih letih delovanja niso dali otipljivih rezultatov. Zato se je predsedstvo Koordinacije EXYUMAK odločilo za ustanovitev Zveze zvez kulturnih društev Slovenije v

obliki pravne osebe za lažje komuniciranje z državnimi in političnimi organi Republike Slovenije. Ustanovna skupščina Zveze zvez kulturnih društev Slovenije (v nadaljevanju Zveza zvez) je bila 13. maja 2006 v Ljubljani, odločbo o registraciji zveze pa smo prejeli 13. novembra 2006.

Šele leta 2010 smo naleteli na pripravljenost poslanske skupine Socialnih demokratov ter poslancev Mirana Potrča in Janje Klasinc, da bi izvedli parlamentarno pobudo v obliki Deklaracije, ki so jo sprejeli v državnem zboru Republike Slovenije 2. februarja 2011 s 63 glasovi in 3 vzdržanimi od 72 prisotnih poslancev. Deklaracijo so podprli poleg vladnih strank še opozicijski Socialni demokrati Slovenije.

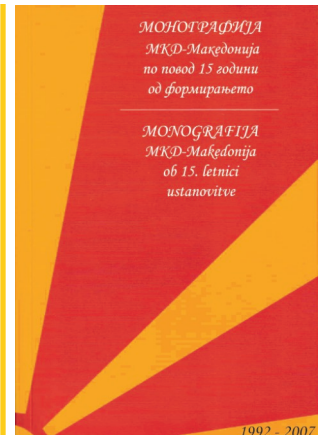
Na osnovi zavez iz sprejete deklaracije je bil ustanovljen Svet pri Vladi Republike Slovenije, vendar pri vseh dosedanjih vladah ni bil narejen bistven napredek v smeri poimenskega ustavnega priznanja pripadnikov narodov nekdanje SFRJ in državljanov Republike Slovenije kot manjšinske skupnosti.

Več o delovanju Zveze makedonskih društev in njenih članic je zapisano v dvojezični monografiji *20 let uspešnega delovanja Zveze makedonskih kulturnih društev Slovenije* na spletni strani: www.zveza-mkd.si.

*Dr. Ilija Dimitrievski,
podpredsednik Sveta Vlade RS za vprašanja
narodnih skupnosti iz nekdanje SFRJ*

Дваесет години дополнителна настава по македонски јазик во Словенија

Историјата која се учи во училиштата најчесто започнува со историјата на античкиот свет што всушност значи историја на Египет, Грција, Персија, Македонија, Рим и така натаму. Тоа не значи дека пред тоа не постоела, но порано од споменатиот период не постоеле напишани и сочувани документи со податоци кои би го претставувале животот во тие времиња и затоа за тоа многу помалку се знае. Последново важи сè до денес и зависи од многу фактори кои ако ги сведеме на едно општо ниво би биле објаснети со степенот на развиеност на писменоста, културата и односот до културното наследство во одредени средини. Старите Египќани секако имале висок степен на развиеност - имале луѓе кои создавале дела (научници, астрономи, математичари, лекари, ...) и ги оставиле во напишана форма на следните генерации за што се грижел системот на чување и разделување на тие дела (библиотеката во Александрија и слично). Поттикнати од ова Македонците кои живеат и работат во Словенија и се организирани во македонските културни друштва, се одлучија да остават трага за своето културно дејствување во Република Словенија по нејзиното осамостојување, преку проекти подржани од ЈСҚД на Република Словенија и во форма на монографии

МОНОГРАФИЈА
МКД-Македонија
по повод 15 години
од формирањето

*Македонците кои
живеат и работат во
Словенија и се
организирани во
македонските
културни друштва
се одлучија да
остават трага за
своето културно
дејствување во
Република
Словенија по
нејзиното
осамостојување,
издавајќи пет
монографии досега,
од кои три издадоа
друштвата и две
издаде Сојузот на
македонски
културни друштва
во Словенија.*

МОНОГРАФИЈА
20 години активно
дејствување
МКД СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ-
КРАЊ

Првите четири
монографии беа
напишани
двојазично, додека
монографијата за
дополнителната
настава по
македонски јазик
во Словенија беше
напишана
тријазично.

МОНОГРАФИЈА
МКД ИЛИНДЕН Јесенице
ИЛИНДЕН 1993-2008

(издадени веќе пет монографии во печатена форма во кои се прикажани активностите на културното подрачје). Прва беше монографијата на МКД Македонија од Љубљана, потоа монографијата на МКД Илинден од Јесенице, следеше монографијата на МКД Св. Кирил и Методиј од Крањ, па монографијата за дваест годишните активности на Сојузот на македонските културни друштва во Словенија и најпосле монографијата за дополнителната настава по македонски јазик во Словенија, пак во изведба на Сојузот.

За разлика од првите четири кои беа напишани двојазично последната беше напишана тријазично (македонски, словенечки и англиски јазик) бидејќи беше замислена како пример на добра пракса за успорување на неизбежната асимилација на македонците од втора и трета генерација, кои се родени и живеат и работат во Словенија. За тоа покрај друштвата се грижат и двете новонастанати држави. Бидејќи миграциите последниве години се сè поактуелни примерот за дополнителна настава по македонски јазик во Словенија може да биде прифатлив и за други држави и средини и затоа е напишана и на англиски јазик. Како грижа за сочувување на тие печатени сведоштва имаме верба во библиотекарскиот систем на Република Словенија, кој бара од секоја софинансирана едиција да остане во архивот на 16 библиотекарски центри, барем по

еден извод.

Содржината на монографијата се состои од шест дела и тоа:

ВОВЕД каде што се претставени правните рамки и основните идеи за соработката меѓу двете држави

ОД ИДЕЈА ДО РЕАЛИЗАЦИЈА каде што е претставена ситуацијата во која се најдоа Македонците во Словенија по нејзиното осамостојување, настанокот на идејата и патот до реализацијата

ИЗВЕДБА НА НАСТАВАТА каде што се нагласени пред сè активностите кои базираат на наставата како што се натпревари во познавање на македонскиот јазик, историја, географија или општа култура, екскурзии и летни кампови во Македонија, приредби за крај на учебната година, нова година, национални празници, соработка на меѓународни фестивали итн

АНКЕТА каде што се прикажани одзивите на некогашните и сегашните посетители на наставата од сите градови каде што наставата се изведуваше како и на поединци кои активно учествуваа во тој процес

ДОКУМЕНТИ каде што се документирани наведбите во текстот и анкетата и е изведена статистичка анализа и

ЗАКЛУЧНИ МИСЛИ каде што се утврдува успешноста и долготрајноста на изведбата на проектот со изразена желба што подолго да потрае

При изведбата на проектот допринесуваа, согласно на своите компетенции, различни институции од

двете републики. Од Словенија Министерството за образование, наука и спорт; министерството за култура (преку ЈСКД РС), а од Македонија Министерството за образование и наука, Министерството за надворешни работи и Министерството за иселеништво. Министерството за образование наука и спорт на Република Словенија ја презеде на себе должноста за лектурирање на словенечкиот дел, превод на англиски јазик и лектурирање на истиот и пружи помош при промоцијата на монографијата, која се одржа во нивните простории. Министерството за култура на РС преку ЈСКД допринесе со софинансирање на проектот. Министерството за образование и наука на Р Македонија веќе 24 години преку учителот г. Зекирија Шаиноски се грижи за изведба на наставата, бидејќи сето тоа се изведува во туѓа држава, а формалната изведба оди преку Министерството за надворешни работи на Р Македонија и амбасадата на Р Македонија во Словенија. Секако најголем финансиски дел во реализацијата имаше Агенцијата за иселеништво на Р Македонија, која ја презеде грижата за печатење на монографијата и организација на промоцијата на истата во Р Македонија.

Покрај споменатите институции во настанувањето на монографијата соработуваа повеќе поединци кои не жалејќи го своето време дадоа значителен допринос за издавањето

на истата. Тие се наведени на првите страници од монографијата која може да се добие во печатена форма во СМКД РС, а уште полесно на веб страната на Сојузот на МКД во Република Словенија (www.zveza-mkd.si). Покрај самата монографија на истото место можат да се најдат и 30 минутен придружен филм, кој ги поткрепува фактите во монографијата и е изработен од исечоци од околу 30 ГБ прегледан материјал од разни збиратели и донатори како и видеа од двете промоции на монографијата (во Скопје) Македонија и (во Љубљана) Словенија.

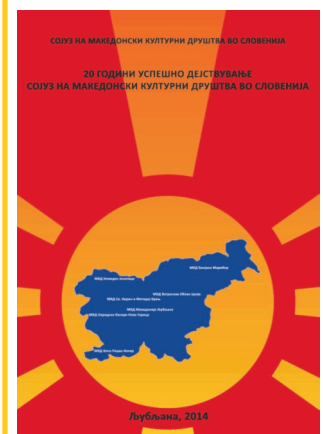
Се надеваме дека тие што до сега ја немаат погледнато и прочитано монографијата, тоа конечно ќе го сторат, а можеби и ќе го видат своето или на своите блиски помладо издание во сликите и претставените видео материјали. Последново може неког да поттикне и самиот да собира значајни сведоштва за нашите активности и постоење, кои некој ден во иднината можеби ќе бидат регистрирани на еднаков или сличен (помодерен) начин.

Проф. д-р Крсте Димитровски

МОНОГРАФИЈА
Дваесет години дополнителна настава на македонски јазик во Словенија

Покрај многуте институции во настанувањето на монографијата соработуваа повеќе поединци кои не жалејќи го своето време дадоа значителен допринос за издавањето на истата.

МОНОГРАФИЈА
20 години успешно дејствување
Сојуз на македонски културни друштва во Словенија

Zadnji dve leti je MKD Makedonija v svoje delovanje dejavno vključilo tudi vse številčnejšo populacijo makedonskih študentov, ki obiskujejo fakultete Univerze v Ljubljani pa tudi druge fakultete v slovenski prestolnici.

Likovna kolonija 2017

Leta 2016 in 2017 je bila v prostorih društva izvedena likovna kolonija. Leta 2016 pod imenom T'ga za jug, znane makedonske pesmi, ki ponazarja hrepenenje za domovino. Likovna kolonija leta 2017 pa je dala poudarek mednarodni sestavi umetnikov in kulturni izmenjavi.

MKD Makedonija Ljubljana

Makedonsko kulturno društvo Makedonija je bilo ustanovljeno leta 1992 v Ljubljani, kar pomeni, da že 25 let aktivno deluje na ljubiteljskem priložnostno pa tudi na profesionalnem kulturno-umetniškem področju v Sloveniji. S svojim udejstvovanjem društvo pomembno prispeva k integraciji makedonskih priseljencev in njihovih potomcev v raznoliko in bogato kulturno dogajanje v Sloveniji, zadnji dve leti pa je v svoje delovanje dejavno vključilo tudi vse številčnejšo populacijo makedonskih študentov, ki obiskujejo fakultete Univerze v Ljubljani pa tudi druge fakultete v slovenski prestolnici. S tem se ohranja lastna makedonska narodnostna identiteta in kultura, obenem pa se jo smiselno povezuje tudi s slovensko. V društvu aktivno deluje več sekcij, glasbena, likovna, literarna, kreativna, kulinarčna in športna.

V letih 2016 in 2017 je Makedonsko kulturno društvo Makedonija ob finančni pomoči Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije, pa tudi ob pomoči nekaterih donatorjev ter prostovoljnem delu članov društva izpeljalo nekaj odmevnih projektov.

Večina dejavnosti poteka v prostorih društva na območju kulturno-umetniške lokacije Metelkova mesto, v MDK klubu/galeriji v drugem nadstropju stavbe Lovci.

Leta 2016 in 2017 je bila v teh prostorih izvedena likovna kolonija. Leta 2016 pod imenom T'ga za jug, znane makedonske pesmi, ki ponazarja hrepenenje za domovino in njeno toplino, poleg slik,

Likovna kolonija 2017

je kot zapuščina te razstave ostal velik mural na delu stavbe Lovci, kjer domuje društvo in ponazarja tipične motive makedonske narodne noše. Likovna kolonija leta 2017 pa je dala poudarek mednarodni sestavi umetnikov in kulturni izmenjavi, saj so ti prišli iz Irana, Makedonije, Hrvaške in Slovenije.

V prostorih društva sta v letih 2016 in 2017 potekali tudi delavnici makedonskega narodnega veza, na katerih so sodelovale tako članice društva, kot tudi nekaj žensk, ki jih ta tip ustvarjanja zanima.

Na otvoritvi vseh štirih razstav je pomembno vlogo odigral tudi zbor Biljana, ki v Makedonskem kulturnem druš-

Ema Soleva Vardjan, Likovna kolonija 2017

Likovna kolonija 2017

tvu Makedonija iz Ljubljane, deluje že od samega začetka in je med najbolj dejavnimi sekcijami društva.

Prav zbor Biljana je v zadnjih dveh letih še okrepil svojo dejavnost, saj se je število vaj z enega, povečalo na dva dneva v tednu, za kar je zaslužen novi zborovodja docent Zoran Mitev, sicer član orkestra Slovenske filharmonije.

Najpomembnejši projekt Makedonskega kulturnega društva Makedonija iz Ljubljane pa je bila obeležitev 25. letnice delovanja društva. Svečana akademi-

Svečana akademija, 14. oktober 2017

ja je potekala 14. oktobra 2017 v veliki dvorani Slovenske filharmonije, v dveh urnem programu pa je bila predstavljena res široka paleta umetniške in ljubiteljske dejavnosti tako MKD Makedonija, kot tudi drugih makedonskih kulturnih društev v Sloveniji, pa tudi priznanih umetnikov makedonskih korenin, ki ustvarjajo v Sloveniji. Naj omenimo nastope klarinetista svetovnega slovesa Gorana Bojčevskega, skupine Pliš s pevko Aleksandro Ilievsko, skupine Ethnusi-asm, vokalno instrumentalne skupine Strune, pa nastope folklornih skupin MKD Ilinden iz Jesenic in MKD Sv. Ciril in Metod iz Kranja. Rdeča nit celotne prireditve pa so bili nastopi zbora Biljana MKD Makedonija iz Ljubljane ob spremljavi godalnega orkestra makedonske diaspore v Ljubljani. Svečana akademija je imela velik odmev tako med številnim občinstvom v dvorani o njej pa so poročali tudi na Televiziji Slovenija.

Uspešen nastop in številni uspešno izvedeni projekti v zadnjih dveh letih so delu Makedonskega kulturnega društva Makedonija iz Ljubljane dali še dodaten zagon za uspešno delo tudi v prihodnje.

*Vanja Vardjan,
predsednik MKD Makedonija*

Svečana akademija, 14. oktober 2017

Zbor Biljana je v zadnjih dveh letih še okrepil svojo dejavnost, saj se je število vaj z enega, povečalo na dva dneva v tednu, za kar je zaslužen novi zborovodja docent Zoran Mitev, sicer član orkestra Slovenske filharmonije.

Najpomembnejši projekt društva je bila obeležitev 25. letnice delovanja društva. Svečana akademija je potekala 14. oktobra 2017 v veliki dvorani Slovenske filharmonije.

Во 2016 година друштвото организираше 5 ликовни изложби, додека во 2017 година бевме организатори на 6 ликовни изложби.

Свечено отварање на изложбата на дела настанати на колонијата на Иве Шубиц

Друштвото во последните две години ги организираше 4. и 5. ликовна колонија, на кои учествуваа 10, односно 11 сликари. Во јуни 2017 година ја организиравме и првата детска колонија, на која учествуваа 15 ученици од 5 основни училишта.

Активности на МКД Св. Кирил и Методиј Крањ

Поради намалувањето на максималниот број на проекти, за кои едно друштво може да пријави апликации кај Јавниот фонд за културни дејности на Република Словенија, МКД Св. Кирил и Методиј од Крањ во последните две години не го пријавуваше проектот Информациски центар, што значи не го издаваше весникот Наше сонце. Последниот издаден број на весникот, Наше сонце бр. 21 ги опфаќаше активностите на друштвото до крајот на 2015 година. Со цел сите активности на друштвото да бидат забележани, во првиот број на весникот Македонски збор ќе ја претставиме работата на друштвото во последните две години.

Ликовната секција е една од најактивните во друштвото. Веќе подолг период ја води доц. м-р Боге Димовски, кој стручно ги избира сликарите кои ќе изложуваат, помага во поставувањето на сликите и за секоја изложба пишува стручна и лектурирана критика за авторот, која е составен дел на брошурата која ја печатиме. Веќе неколку години активно му помагаат и неговата сопруга Ирена Јерас Димовска, која е академски сликар и реставратор и неговиот син Домен Димовски, студент на Академијата за ликовна уметност во Љубљана. Во 2016 година друштвото организираше 5 ликовни изложби, додека во 2017 година бевме организатори на 6 ликовни изложби.

Свечено отварање на изложбата на дела настанати на 5. ликовна колонија

Во 2016 година, на 8. февруари, на денот на словенечкиот културен празник ја отворивме изложбата посветена на академскиот график Јанез Кнез. Во рамките на 24. Денови на Св. Кирил и Методиј ја отворивме групната изложба на млади уметници, членови на Друштвото на ликовни уметници од Северна Приморска. Во рамките на 5. меѓународен фестивал на ликовни уметности, Крањ 2016, во октомври ја отворивме изложбата на ликовни дела на Домен Димовски и Мито Гегич. Во месец ноември ја отворивме првата продажна изложба на ликовни дела, кои беа насликани на првите три ликовни колонии во организација на друштвото. Неколку недели пред отварањето на изложбата

Прешерново оро, декември 2017

Свечено отварање на изложбата на Нина Зеленко во рамките на 25. Денови на Св. Кирил и Методиј

беше изработена и активирана веб апликација на која се одвиваше електронска аукција. Последната изложба во 2016 година ја отворивме на денот на раѓањето на Франце Прешерн, кога е и празник на градот Крањ, на 3. декември. Тогаш беа изложени делата на сликарите кои учествуваа на 4. ликовна колонија, што во месец август ја организираше друштвото.

Во 2017 година, исто како и претходната година првата изложба свечено ја отворивме на 8. февруари, кога беа изложени графиките на Карел Зеленко. Во април ја организираме изложбата на графики на Владимир Макуц. На отварањето на јубилејните 25. Денови на Св.

1. ликовна колонија за основношколци

Кирил и Методиј свечено ја отворивме изложбата на Нина Зеленко. Во јули во галеријата Бала ја отворивме изложбата на дела настанати на првата ликовна колонија за основношколци. Во септември ја отворивме изложбата на дела настанати на ликовната колонија на Иве Шубиц во Полјане. Во декември свечено ја отворивме изложбата на која беа изложени делата на сликарите кои учествуваа на 5. ликовна колонија, што во месец август ја организираше друштвото.

Друштвото во овие две години, во последната седмица на август ги организираше 4. и 5. ликовна колонија, на кои учествуваа 10, односно 11 сликари. Колониите ги водеше доц. м-р Боге Димовски. Под негово водство во јуни 2017 година ја организираме и првата детска колонија, на која учествуваа 15 ученици од 5 основни училишта од Крањ и околината.

Сите овие свечени отварања на изложби содржеа културна програма во која настапуваа квалитетни музички групи, хорови, фолклорни групи и ансамбли, а на дел од нив

Дел од групата Ethnusiiasm, настап на Прешерново оро, декември 2017

Свечено отварање на изложбата на графики од Карел Зеленко

Настап на Михаел и Лука Митеви при отварањето на изложбата на делата настанати на 1. ликовна колонија за основношколци

Настап на Музичкото училиште од Крањ, при отварањето на изложбата на графики од Владимир Макуц

Свечените отварања на изложбите беа збогатени со културна програма во која настапуваа квалитетни музички групи, хорови, фолклорни групи и ансамбли.

Stran 12

Фолклорната секција на друштвото ја сочинуваат детската и ветеранската група и тие годишно имаат околу 30 настапи во Словенија, Македонија или некоја друга земја.

Настап на детската фолклорна група на завршната вечер на 24. Денови на Св. Кирил и Методиј

Членовите на музичката секција го сочинуваат оркестарот на друштвото, кој е постојан придружник на фолклорните групи, кога вежбаат или кога имаат настапи.

Дел од оркестарот на друштвото ја придружува детската фолклорна група на приредбата Прешерново оро, февруари 2016

Дел од детската фолклорна група со кореографот Џевад Абаз

настапија и детската и ветеранската фолклорна група на друштвото. **Фолклорната секција** на друштвото ја сочинуваат детската и ветеранската група и тие годишно имаат околу 30 настапи. Со детската група работи кореографот Џевад Абаз, а со ветеранската група работи Миладин Младенов. Џевад Абаз ги спои двете групи во кореографијата Свадба. Фолклорната секција ја води Методи Златков, кој е дел и од **оркестарот на друштвото**, кој е постојан придружник на фолклорните групи за време на настапите и вежбите. Други членови на оркестарот се Милан Соколов, Горан Стојановски и Раде Вангелов.

Фолклорните групи најголемиот број од настапите ги имаат во Словенија, а во 2016 година гостуваа и во Неиве,

Настап на ветеранската фолклорна група на 18. Етно-фолк

Настап на фолклорните групи во Словенечката филхармонија во Љубљана

Италија. Во 2016 година беа домаќини на ФГ Копачка од Делчево, Македонија и на ФА Љупчо Сантов од Оризари, Македонија.

Во културните програми при отварањето на изложбите настапиле следните гости: Мешаниот хор Билјана од Љубљана, МФГ Калина од Љубљана, ФА Љупчо Сантов од Оризари, Музичкото училиште од Крањ, Михаел и Лука Митеви, Ethnusiasm и други.

Но најмногу гостински фолклорни групи наеднаш (повеќе од десет) се претставија на 18. и 19. **Етно-фолк**, кои друштвото ги организираше во Летниот театар Khislstein.

Друштвото традиционално организира фолклорна вечер на затварањето на

Настап на фолклорните групи на 19. Етно-фолк

Настап на ветеранската фолклорна група на *Vrtikolo in rožmarin 2016*

Деновите на Св. Кирил и Методиј, кога настапуваат македонските фолклорни групи и хорови од Словенија. Во 2016 година настапи и ФГ Копачка од Делчево.

Во рамките на проектот **Прешерново оро**, во соработка со проф. д-р Намита Субиото од Филозофскиот факултет во Љубљана, во просториите на друштвото во 2016 година организиравме книжевна вечер со поетесата од Македонија Снежана Стојчевска, со која разговорот го водеше Лара Миховиловиќ, а во 2017 година гостин на книжевната вечер беше поетот Иван Шопов од Скопје. Двајцата имаа предавања на Филозофскиот факултет во Љубљана, додека Иван Шопов имаше настап и во Градската библиотека во Крањ и на неколку други места во Љубљана.

Дел од донаторите на друштвото и претставници на фолклорните групи кои настапија на Прешерново оро, декември 2016

Од областа на литературата, во 2017 година поетесата Агата Тројар ја претстави својата збирка поезија, додека во првиот дел на приредбата Прешерново оро, учениците кои посетуваат дополнителна настава по македонски јазик во Република Словенија се претставија со читање и рецитирање на песни од Франце Прешерн на словенечки и на македонски јазик.

Спортската секција ги организираше традиционалните турнири во мал фудбал, брзопотезен шах и пинг понг, кои се одржаа во рамките на 24. и 25. Денови на Св. Кирил и Методиј. Одговорни за успешна изведба на турнирите беа Ивица Боболински, Давид Георгиев, Станко Атанасов, Јовица Антов и Миладин Младенов. Екипата за мал фудбал настапи и на неколку турнири во организација на други друштва и забележа значителни успеси.

Во рамките на 24. и 25. Денови на Св. Кирил и Методиј го одржавме и традиционалниот квиз на знаење помеѓу учениците кои посетуваат дополнителна настава по македонски јазик во Република Словенија. Во

Фудбалската екипа која настапи на турнирот на 24. Денови на Св. Кирил и Методиј

Книжевната вечер со Снежана Стојчевска ја водеше Лара Миховиловиќ, Прешерново оро, декември 2016 година

Книжевната вечер со Иван Шопов ја водеше проф. д-р Намита Субиото, Прешерново оро, декември 2017 година

MKD Sv. Ciril in Method-Kranj

Predsednik:

Igor Zahariev

Naslov:

Savska cesta 34,
4000 Kranj
Slovenija

Mobitel:

+386 (0)40 572 785

E-mail naslov:

mkd.kranj@gmail.com

Web strani:

www.mkd-kim.si
www.mkc-kranj.si

Првопласираните учесници на турнирот во пинг понг во рамките на 24. Денови на Св. Кирил и Методиј

Турнир во брзопотезен шах во рамките на 24. Денови на Св. Кирил и Методиј

Наградени ученици на квиз натпреварот во рамките на 25. Денови на Св. Кирил и Методиј

Квиз натпревар во рамките на 25. Денови на Св. Кирил и Методиј

Видео проекција Човек птица

2017 година, како увертира за квизот, студентката на Филозофскиот факултет во Љубљана, Катарина Богатај на децата им претстави видео проекција на куклената претстава Човек птица, работена според македонската приказна Силјан штркот.

Во 2016 година Весна Алексова имаше предавање на тема Животот и работата на браќата Св. Кирил и Методиј, а во 2017 година Методи Златков предаваше на тема Македонски изворни музички инструменти.

Во декември 2016 година организиравме интерактивна новогодишна претстава за деца со ликовите од детските приказни Пипи долгиот чорап и Кловнот Јака. За време на претставата им се придружи и Дедо Мраз, кој на крајот на сите деца, кои ги имаше повеќе од сто, им подели подароци и се сликаше со нив.

Во 2016 и 2017 година ги организиравме и традиционалните Стара нова година – Василица и Богородична средба.

За нашите активности известуваа и пишуваа неколку медиуми од

Новогодишна интерактивна забава за деца, декември 2016

Василица 2017

Горењска.

Приредбите ги карактеризираше голема посетеност, а беа посетени и од видни гости, како што се амбасадорот на Република Македонија во Република Словенија, неговата екселенција Томи Димитровски, почесниот конзул на Република Македонија во Република Словенија, Штефан Павлињек, градоначалникот на МО Крањ, Боштјан Трилар и други.

Речиси сите активности друштвото ги изведува во Македонскиот културен центар, кој се наоѓа на Савска цеста 34 во Крањ. Повеќе информации за истиот може да најдете на www.mkc-kranj.si.

Фотогалерии со многу слики, други записи и информации за сите овие и другите активности на друштвото во последните две години (и поранешни) може да најдете на веб страната на друштвото www.mkd-kim.si. Оваа веб страна редовно се ажурира и со нејзиното посетување секогаш ќе бидете тековно информирани за настаните кои се случуваат во друштвото и за активностите кои ги изведува друштвото.

Игор Захаријев,
претседател на МКД Св. Кирил и Методиј

МКД Илинден Јесенице

Според кажувањата на моите претходници и постари членови на нашето друштво, македонското културно друштво Илинден е формирано во многу тешки времиња за сите народи од поранешната заедничка татковина Југославија. Со распаѓањето на државата се отворија воени виори, многу народи беа разселени и раздвоени од своите најблиски.

Така и нас Македонците нè снајде иста судбина, но не така страшна, како некои наши пријатели од останатите републики, чии родни краеве беа зафатени од воени конфликти. За сите беше заедничко дека не можевме слободно да патуваме до своите домови. Па така за да стасаат нашите сонародници до дома (до Македонија), на оние похрабрите кои се одлучиле да патуваат им требало и по три дена макотрпно патување со голем ризик од секакви опасности кои ги демнееле на тој пат.

Еден пријател ми раскажуваше за едно такво патување до Македонија, каде морал да ја заобиколи цела

Младинска фолклорна група МКД Илинден
Јесенице

Детска фолклорна група МКД Илинден
Јесенице

Југославија за да стаса до дома. После неколку часови возење, застанале да преспият некаде во Романија. Се одмориле и продолжиле без да имаат проблеми, а потоа кога за своето патување раскажувал на трета личност, дознал дека местото каде преноќиле било едно од најопасните места за застанување ...

Па така Македонците во Јесенице, како и останатите во Словенија бидејќи морале да бидат скратени од видувањата и посетите на најблиските ги зафатила носталгија за родниот крај. Некои се досетиле и со цел да си ја ублажат болката за родниот крај, започнало да се разговара за формирање на друштво, каде Македонците ќе можеле да се дружат.

Така една мала група досетници се состанале во ресторанот на железничката станица во Јесенице на ден 5.3.1992, каде се договориле да формираат друштво и овде го крстиле името на друштвото, се договориле да се вика Илинден.

Потоа следел втор состанок, на

Македонското
културно друштво
Илинден од
Јесенице е
формирано во
многу тешки
времиња за сите
народи од
поранешната
заедничка
татковина
Југославија.

За да нашите
сонародници
стасаат до дома (до
Македонија), на
оние похрабрите
кои се одлучиле да
патуваат им
требало и по три
дена макотрпно
патување со голем
ризик од секакви
опасности кои ги
демнееле на тој
пат.

Учество на фестивалот
Kulturna mavrica Jesenice

Учество на фестивалот *Kulturna mavrica Jesenice*

Во текот на овие години на постоење на друштвото се бележат могу успеси на сите настапи по Словенија, Македонија и насекаде каде беа повикувани. Се надевам како во годините на големите искушенија кога е формирано друштвото, ќе се јави една млада сила со млад дух и елан, која ќе го продолжи ова патување кое го патуваше и ќе го патува во иднина друштвото Илинден

МКД Илинден Јесенице

Детска и ветеранска фолклорна група МКД Илинден Јесенице

3.4.1992, кога се формирало првото водство на друштвото. За претседател бил избран сега покојниот Љубо Велковски, а за членови биле избрани Тодосие Лазаров, Мите Левков, Илчо Стефанов, Санде Ангелов, а биле присутни и други подржувачи и помагачи на друштвото. Потоа следел и официјалниот дел на формирањето, кога друштвото било заведено во архивите на Република Словенија на ден 5.4.1992 во салата на домот на културата Турист Јаворник, која по кажувањата на многу очевидци била преполна до последното столче, што ја искажува големата потреба од формирањето на ова друштво.

Се формирале и фолклорна, пејачка, спортска и планинарска секција. Дел од нив останале активни до ден денешен. Посебно ја издвојувам најстарата фолклорна секција, чии членови, иако веќе во години, го задржале ведриот дух во нивните срца, кој им пркоси на годините и секое пискање на гајдата (на почетокот љубовата, а сега филиповата) им ги разигрува срцата и секогаш се испраќани со громогласни аплаузи од сите посетители на фолклорните

настапи, без разлика на вера или народност. Едноставно секој што ги гледа им се восхитува, посебно сега кога на лицата им се гледа заморот, а истовремено ведар насмев и разигран дух.

Во текот на овие години на постоење на друштвото се бележат могу успеси на сите настапи по Словенија, Македонија и насекаде каде беа повикувани. Доказ се многу покони, испишани документи и подарени признанија, кои се наогат во просториите на друштвото.

За ова време на постоење имаше и подеми и падови. Едно од златните времиња можам со гордост да кажам се последните три-четири години, каде покрај најстарите фолклористи со скоро едно децениско калење беше дотерано едно копје, кое молскавично продираше напред и мислам се проби до самиот врв, а тоа е младинската фолклорна секција која беше составена од младинци, речиси сите врсници. Но за жал за сите нас, како едно зрело јаболко се откина од крошната на своето стебло и секој од нив си го продолжи својот пат. Со голема тежина зборувам за ова, но како што реков во секоја работа има подеми и падови, па се надевам дека ќе го пребродиме овој пад. Исто се надевам како во годините на големите искушенија кога е формирано друштвото ќе се јави една млада сила со млад дух и елан, која ќе го продолжи ова патување кое го патуваше и ќе го патува во иднина друштвото Илинден.

Ване Минков,
претседател на МКД Илинден

МКД Илинден почесен гостин на свеченоста при формирањето на друштвото „Тодор - Тоше Проески“ од Вилах, Австрија

Таму каде што старото заминува, има место за ново. Па така и ние бевме сведоци на нешто ново, нешто младо и убаво.

Еден од најзначајните настани во нашето друштво годинава беше поканата да бидеме дел од свечениот чин на формирањето на младото фолклорно друштво „Тодор - Тоше Проески“, каде како почесни гости на вечерта, се претставивме со богата програма од нашиот фолклорен мелос. Станува збор за друштво, кое е формирано од најмладата генерација, која е приселена во нашата околина. Бидејќи повеќето друштва се поименувани по наши револуционери, херои или истакнати Македонци од други области, така и ова друштво го зеде името на нашиот ангел, кој Македонија ја подигна и претстави на светот со својот глас и своите песни. По повод свечениот чин на формирањето на самото друштво имавме чест да ја отвориме вечерта со еден мал концерт на нашите играорци, каде учество зеда бројни

МКД Илинден Јесенице

наши фолклористи, од најмладите па до оние поистакнатите, кои го презентираа нашиот долгогодишен труд и љубов до самиот фолклор.

Преку песна, оро и рецитација ја направивме вечерта волшебна. Ова беше доказ дека со добра соработка помеѓу друштвата може многу да се постигне. Салата беше исполнета со млади лица, со луѓе кои имаа сјај во очите кога ја слушаа македонската музика, што за нас играорците претставува голема награда - кога со поглед гледаш дека луѓето уживат во тоа што го правиш. Ја имавме и таа чест, да не забавува една талентирана личност, која со својот бенд ја направи вечерта уште по весела. Станува збор за Филипо Дамјанов и Балканика Бенд. Таа вечер нам играорците, а и на сите присутни душата ни беше исполнета, а срцата разиграни. Голема благодарост до претседателот на МКД „Тодор - Тоше Проески“ од Вилах – Далибор Костов, кој со своите соработници ни приреди одличен дочек и придонесе да се чувствуваме како вистински професионалци. Концертот ни беше составен од врвни сплетови, кои се меѓу попознатите во македонскиот фолклор. Започнувајќи со Тресеница, каде малите девојчиња ја растресаа бината, па продолжувајќи со рецитацијата на Т'га за југ, па сè до Калајциско оро и Осоговка, па повторно преку рецитацијата на Денови и Песни и ора од Источна Македонија.

Зорица Минкова

МКД Илинден Јесенице

Еден од најзначајните настани во нашето друштво годинава беше поканата да бидеме дел од свечениот чин на формирањето на младото фолклорно друштво „Тодор - Тоше Проески“, каде како почесни гости на вечерта, се претставивме со богата програма од нашиот фолклорен мелос. Преку песна, оро и рецитација ја направивме вечерта волшебна. Ова беше доказ дека со добра соработка помеѓу друштвата може многу да се постигне.

Osvojeno prvo mesto na mednarodnem tekmovanju v Pragi

Med aktivnejše sekcije lahko izpostavimo otroško in mladinsko folklorno sekcijo, sekcijo žena, športno, literarno, dramsko, likovno ter pevsko sekcijo.

Lido di Jesolo 2017, osvojeno tretje mesto

Otroška folklorna skupina

MKD Ohridski biseri Nova Gorica

Makedonsko kulturno društvo Ohridski biseri je bilo ustanovljeno leta 1999 pod okriljem Zveze makedonskih kulturnih društev Slovenije. Prvotni namen društva je bil združiti Makedonce na področju Severne Primorske. Kakor so leta minevala pa vse do danes se je zaradi povečanega števila na novo priseljenih manjšin na tem področju zahtevalo od članov aktivnejše upravljanje z društvom. Tako so z leti nastajale številne sekcije, ki krasijo društvo še danes. Med aktivnejše sekcije lahko izpostavimo otroško in mladinsko folklorno sekcijo, sekcijo žena, športno, literarno, dramsko, likovno ter pevsko sekcijo. Vse sekcije se med seboj prepletajo ter so glavna vez pri organizaciji kulturnih dogodkov.

Makedonsko kulturno društvo Ohridski biseri poskuša vsako leto udejanjiti veliko kulturnih dogodkov, zato se bomo v nadaljevanju osredotočili na dejavnosti društva v preteklih dveh letih. Na začetku bi radi izpostavili folklorno sekcijo, saj je trenutno gonilna sila društva. V zadnjih dveh letih folklorna skupina beleži med trideset in štirideset domačih in mednarodnih nastopov na leto.

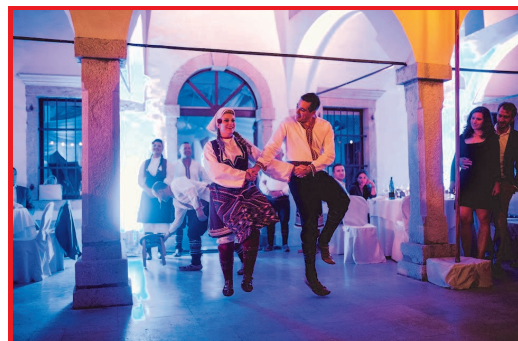
Mladinska folklorna skupina pred nastopom

Izpostaviti gre dve mednarodni tekmovanji in sicer leta 2016 v Pragi, kjer folklorna skupina zmagala, ter svetovno folklorno prvenstvo v Italiji lanskega leta, kjer v veliki konkurenci osvoji odlično tretje mesto. Tukaj ne smemo zapostaviti otroške folklorne skupine, ki deluje aktivno v zadnjih dveh letih in je prihodnost našega društva. Otroška folklorna skupina tako že beleži prve nastope večinoma v svoji občini oziroma v vrtcih in šolah.

Poleg folklorne skupine gre omeniti športno sekcijo, kjer vsakoletno organizirajo turnir v malem nogometu ter se udeležujejo še ostalih turnirjev v okviru kulturnih društev po Sloveniji in sosed-

Podelitev nagrade Lido di Jesolo 2017

Folklorna skupina sodeluje na poroki

Nogometna sekcija društva

njih držav.

Trenutno vodstvo društva venomer stremi k temu, da je potrebno makedonsko kulturo čim bolj približati lokalnemu prebivalstvu. Zato se tradicionalno že vsako leto ob občinskem prazniku društvo predstavlja pred Mestno občino Nova Gorica s projektom Makedonsko Sonce. Člani društva predstavljajo makedonsko kulturo, običaje in kulinariko. Med lokalnim prebivalstvom je projekt Makedonsko Sonce odlično sprejet, zato je potrebno s projektom nadaljevati tudi v prihodnje.

Literarna in likovna sekcija tako v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev Nova Gorica organizira vsako leto likovne razstave članov ter večere branja različnih

mednarodnih poezij s poudarkom na makedonski poeziji. Nekateri člani društva pa se udeležujejo raznih likovnih tekmovanj kjer uspešno zastopajo makedonsko društvo.

Lanskega novembra je društvo tako pripravilo do sedaj največji organizacijski projekt v svoji zgodovini delovanja in sicer dramsko folklorno prireditev z naslovom Migracija nekoč in danes. Aktualna tema, ki je zaznamovala v zadnjem obdobju celotno Evropo. Dramska sekcija je pripravila scenarij ter sceno in sicer v veliki dvorani kulturnega doma Nova Gorica. Poleg domačinov so v drami gostovala še društva iz Hrvaške, Srbije in Slovenije. Z izvedenim projektom je društvo preseglo svoja pričakovanja ter preseglo samega sebe.

Poleg vseh naštetih prireditev izvaja društvo še veliko manjših prireditev za člane društva. In sicer ob večjih praznikih nežnejši del društva proslavlja Dan žena, najmlajši pa se veselijo norčavega pusta, obisk dedka mraza, itd.

Vse večji obisk in podpora tako občine kot ostalih organizacij opogumlja in razveseljuje, da se za prihodnost društva in njegov obstoj ni bati. V društvu se veselijo nadaljnega dela še posebej prihajajočih let, ko bo društvo beležilo dvajset let svojega obstoja.

Igor Bizimoski,
podpredsednik MKD Ohridski biseri

Projekt Migracija nekoč in danes

Obisk župana MONG na treningu ob osvojenem tretjem mestu

Koncert našega sonarodnjaka v Novi Gorici Simon Trpčeski

Obisk Božička

Pust

Sekcija žena

Projekt Migracija nekoč in danes

Фудбалска секција МКД Кочо Рацин

Во рамките на нашето друштво функционираат повеќе секции, од кои најактивна е фолклорната секција под водство на Блаже Атанасов. Истата во 2017 година гостуваше на голем број меѓународни фестивали и манифестации.

Настап на фолклорната група во Вилах, Австрија

Светски ден на јазиците

МКД „Кочо Рацин“ Обала – Копер

МКД „Кочо Рацин“ Обала - Копер годинава одбележа дваесет години од своето постоење како самостојно културно друштво. Првите активности на членовите на друштвото започнале уште во 1992 и цели пет години функционираше како секција во рамките на Сојузот на македонските културни друштва во Словенија. Целта на ова друштво е да се сочуваат и негуваат македонската култура, јазик и традиција. Со организацијата на разни културни манифестации, прослави и дружења се обидуваме да ги обединиме и зближиме сите Македонци кои живеат не само во Копер, туку и по цела Словенија.

Како и секоја година, така и годинава пријавивме и успешно реализиравме три проекти, кои беа софинансирани од страна на Јавниот фонд за културни дејности на Република Словенија. Првиот проект беше посета на родниот крај и настапи во Република Македонија. Проектот **Денови на македонската култура** традиционално го изведуваме секоја година во месец септември. Годинава започнавме со турнир во мал фудбал, по кој следеа

Фудбалска секција МКД Кочо Рацин

Фолклорна вечер

низа други активности во текот на неделата, за на крајот да го заклучиме со прекрасна фолклорна вечер. Турнирот во мал фудбал беше организиран од страна на фудбалската секција, која дејствува во рамките на нашето друштво под водство на Зоки Атанасов. Фолклорната вечер ја отворија членовите на нашата фолклорна секција со прекрасна кореографија, по која следеа уште низа настапи кои ги воодушевија присутните. Наши гости беа фолклорните групи од повеќе културни друштва во Република Словенија. Во 2017 година за првпат почнавме со организација на меѓународен фолклорен фестивал, кој ќе продолжиме и во иднина секоја година да го организираме.

Во рамките на нашето друштво

Фолклорна секција МКД Кочо Рацин

Меѓународен фолклорен фестивал

функционираат повеќе секции, од кои најактивна е фолклорната секција под водство на Блаже Атанасов. Освен активностите кои ги организиравме ние како друштво, во 2017 година гостувавме на голем број фестивали и манифестации. Меѓу другото, бевме гости на една прекрасна манифестација организирана од страна на новоформираното друштво „Тодор - Тоше Проески“ во Вилах, Австрија. Прекрасната вечер ја збогативме со настап на женските членови на нашата фолклорна група, со кореографијата „Водарки“. Исто така, во месец ноември бевме гости и кај македоското културно друштво во Линц, Австрија.

Во 2018 година очекуваме уште повеќе успешно изведени проекти и активности.

Гордана Бошначки,
претседател на МКД Кочо Рацин

Настап на фолклористите во Линц, Австрија

Активности на МКД Ватрослав Облак Целје

Во минатата 2017 година нашето друштво работеше според планот и програмата на друштвото.

Годината ја започнавме со дочекот на Стара нова година, односно празникот Василица. Целта на празнувањето на овој наш празник е дружење на нашите членови и симпатизери, со што ја задржуваме традицијата на славење на овој празник, а воедно и негување на нашата народна музика, годинава во интерпретација на Балканика Бенд, која што не враќа во нашите огништа, во татковината Македонија. Посетеноста беше солидна што не значи дека не може да биди и подобра.

Според планот и програмата на друштвото втора активност беше празнувањето на празникот Ѓурѓовден. На овој ден организиравме пикник кај ловечкиот дом Гоздник, кај Жалец. На самата прослава имавме забава со музичката група Балканика Бенд, која и овој пат ни ги разнежни душите на сите посетители со убави песни и ора од родниот крај. На оваа забава настапи и хорот Билјана од Љубљана со многу убави песни, за што им сме благодарни и се нудиме за понатамошна соработка. Тука морам посебно да ги пофалам и најмладите, односно децата, кои како и секогаш со нетрпение го очекуваа почетокот на ликовната колонија, која е традиционална на оваа прослава. После колонијата беше изведена и

Целта на празнувањето на Стара нова година е дружење на нашите членови и симпатизери, со што ја задржуваме традицијата на славење на овој празник, а воедно и негување на нашата народна музика, годинава во интерпретација на Балканика Бенд, која што не враќа во нашите огништа, во татковината Македонија.

Изведовме и еднедневен излет. Излетот е традиционален под мотото „Запознавање на Словенија“, на кој посетуваме различни краеве во Словенија. Овој пат бевме на Горичко и околината.

Морам посебно да ги пофалам и најмладите, односно децата, кои како и секогаш со нетрпение го очекуваа почетокот на ликовната колонија која е традиционална на прославата по повод празникот Ѓурѓовден.

После колонијата традиционално организираме и изложба на сликите, која што гостите секогаш ја проследуваат со голем интерес. Посетеноста на оваа забава секогаш е задоволителна, што е и една од причините да ја организираме секоја година.

Излет на Горичко, 2017 година

изложба на сликите, која што гостите ја проследија со голем интерес. Посетеноста на оваа забава беше доста добра.

Според планот на друштвото изведовме и еднодневен излет. Излетот е традиционален под мотото „Запознавање на Словенија“, на кој посетуваме различни краеве во Словенија. Овој пат бевме на Горичко и околината. Посетеноста беше доста голема со што го исполнивме нашиот план за 2017 година.

И покрај потребата од повеќе финансиски средства, некако успеваме да ја задржиме традицијата на нашето друштво за што заслуга носат членовите на управниот одбор во соработка со членовите и симпатизерите на друштвото.

Цане Цветаноски,
претседател на МКД Ватрослав Облак

Македонскиот јазик меѓу балканските јазици

Местоположбата на Македонија во центарот на Балканскиот полуостров ја одредува и централната положба на македонскиот јазик во сојузот на балканските јазици. Паралелните сличности во граматиката, синтаксата, речникот и фонологијата кои ги наоѓаме кај балканските јазици, коишто инаку припаѓаат на различни гранки на индоевропските јазици (и од тој аспект не се сродни), го обликуваат балканскиот јазичен сојуз. Во него спаѓаат албанскиот, грчкиот, романскиот, македонскиот, бугарскиот и српскиот јазик.

Јернеј Копитар прв ги забележува заедничките јазични особености на овие јазици.

Постојат повеќе теории зошто и како доаѓа до развивањето на заеднички јазични особености. Некои теории сметаат дека одредени особености во овие јазици можат да се објаснат со независното јазично развивање во секој јазик одделно, а други сметаат дека ова е само лингвистички реципроцитет, што не е доволно за определување на јазичен сојуз.

Сепак со оглед на тоа, дека припаѓаат на 5 различни гранки на индоевропските јазици [Албанскиот јазик; Грчкиот јазик; Индо – ирански јазици: ромскиот јазик; Романските јазици: романски, аромански, меглено романскиот и истро романскиот; Словенските јазици: бугарскиот, македонскиот, српскиот (торлачки дијалект) и новохрватски (штакавска икавица)] тешко би можеле да ја игнорираме ареалната односно географската поврзаност.

Заедничките балкански црти не се рамномерно изразени во сите јазици. Според количината на усвоените особености ги определуваме во три нивоа:

- високо ниво: македонски, бугарски, романски и албански јазик
- средно ниво: српски (јужни и источни дијалекти) и грчки јазик
- ниско ниво: турски јазик

Финскиот лингвист Lindstedt го составил „Факторот на балканизација“ кој на секој од балканските јазици му дава резултат, пропорционален со бројот на особеностите

кои ги имаат останатите јазици во сојузот. Добиените резултати се:

Јазик	Резултат
Словенски балкански јазици Македонски	11,5 12,0
Албански	10,5
Грчки, балкански романски јазици	9,5
Ромски	7,5

Македонскиот јазик има најголем вкупен резултат. Тоа се објаснува со централната географска местоположба во рамките на јазичниот сојуз и структурата на јазикот, која била погодна за прифаќање на јазичните влијанија и промени. Всушност, би можеле да кажеме дека македонскиот јазик е централен балкански и периферен словенски јазик. Резултат се неговите несловенски особености и несловенската структура.

За потеклото на заедничките јазични црти има многу теории и се водени многу расправи. Јернеј Копитар по забележувањето на заедничките особености ги поставува и првите теории за потеклото на овие балкански особености. Аргумент е географската ограниченост на јазичните особености и се смета дека тие навлегле во јазиците на јазичниот сојуз преку јазиците на староседелците - тракискиот, дакискиот и илирскиот јазик. Бидејќи за овие јазици нема доволно податоци, не може да се потврди дека балканските јазични особености воопшто постоеле во овие јазици.

Теоријата на Солта има сличен аргумент. Смета дека за време на Римското царство локалните дијалекти на латинскиот јазик кои се говореле тука оставиле печат врз јазиците на Балканот. Но јасната ограниченост на особеностите и нивна отсутност од другите јазици на Балканот не говорат во прилог на неговата теорија. Исто така немаме доказ дека Римјаните на просторот на Балканот биле изолирани во толкава мера за да развијат заеднички особености.

Денес, најприфатена е теоријата за различното потекло на особеностите. Ги опфаќа и претходните теории и вели дека јазиците взаемно влијаеле еден на друг без оглед на самото потекло на особеноста – дали потекнува од латинскиот, словенските или грчките јазици. Оваа теорија се смета како најверојатна и поради бурната балканска историја, која оформила услови за селење на обично помали групи луѓе на подрачја каде се говорел друг јазик. Ваквите групи брзо биле асимилирани, но оставале белези во јазикот на групата која ги асимилирала. Некои тврдат дека на Балканот, пред модерното време, владеела повеќејазичност и дека промената од еден јазик брзо се ширела во друг јазик. Овој видик го подржува и

фактот дека најмногу балканизми има во подрачјата каде што биле во контакт луѓе со различни јазици.

Најраните промени и јазични контакти се бележат во периодот од 1. до 5. век, во насоката од денешна северна Албанија до денешна Трансилванија. Сите романски варијанти спаѓаат во Балканскиот јазичен сојуз што укажува дека особеностите се развиле пред да се развијат дијалектите на романскиот јазик.

Со селењето на словените на овие простори, се создаваат мултиетнички повеќејазични заедници и тој период го сметаме како почеток на балканизацијата. Почнува околу 8 в., а во 12 в. веќе имаме јасно изразени балкански црти. Во некои јазици промените се одвиваат се до 17. век. Бројот на особеностите укажува на времето кога некој од јазиците или дијалектите се вклучува во процесот. Македонскиот јазик, како јазик со најголем број особености, сведочи за брзото и рано вклучување на македонските говори во овој процес. Најјака балканизација словенските јазици доживуваат за време на Отоманската империја.

Главни граматички особености карактеристични за Балканскиот јазичен сојуз се: намалувањето на бројот на падежите (македонскиот јазик преминува од јазик со синтетичка во јазик до аналитичка деклинација), синкретизам на падежите, формирање на футурот, аналитичко формирање на минато неопределно време, губење на инфинитивот, голтање на самогласките, употребата на пост позитивниот член и удвојување на предметот.

Јазиците во контакт, иако во доста помала мера, можат да се споредат со влијанијата на двојазичните средини од било кој вид врз јазикот на одредена група луѓе во одредени околности. Така македонскиот јазик кој се говори во средини каде истиот не е доминантен (дијаспора), доживува промени како на подрачјето на лексиката, така и на подрачјето на граматиката. Говориме за јазични интерференции кои се шират во рамките на одредена група и се прифаќаат од страна на припадниците на таа група говорници.

Се сретнува и обратен процес. Влијание на странски јазик врз македонскиот јазик во средина каде македонскиот е доминантен јазик. Силен странски јазик може да има големо влијание, посебно кога доминантниот јазик не е „светски“ јазик. Такво влијание врз македонскиот јазик има на пример англискиот јазик. Фактот дека англискиот и македонскиот јазик имаат заедничка јазична карактеристика (аналитичка деклинација) отвора простор, англиските конструкции да се прифатат како познати, прифатливи и погрешно да се толкуваат како сопствени, македонски. Ова е условено со присутноста на странскиот јазик во домашната средина.

Токму поради ова, од суштествена важност е да се негува нормативниот македонски јазик на сите полиња и во сите средини каде што се говори.

ZVEZA MAKEDONSKIH
KULTURNIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

ZVEZA MAKEDONSKIH KULTURNIH DRUŠTEV SLOVENIJE
MASARYKOVA CESTA 24
1000 LJUBLJANA

WWW.ZVEZA-MKD.SI

- MKD Makedonija, Ljubljana
- MKD Sv. Ciril in Metod, Kranj
- MKD Ilinden, Jesenice
- MKD Biljana, Maribor
- MKD Vatroslav Oblak, Celje
- MKD Ohridski biseri, Nova Gorica
- MKD Kočo Racin, Obala - Koper

Izdajo časopisa je sofinanciral Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije

МАКЕДОНСКИ ЗБОР
Година 1, број 1
Декември, 2017

СОЈУЗ НА МАКЕДОНСКИ КУЛТУРНИ ДРУШТВА ВО СЛОВЕНИЈА

- МКД Македонија, Љубљана
- МКД Св. Кирил и Методиј, Крањ
- МКД Илинден, Јесенице
- МКД Билјана, Марибор
- МКД Ватрослав Облак, Целје
- МКД Охридски бисери, Нова Горица
- МКД Кочо Рацин, Обала - Копер

www.zveza-mkd.si